

Szerkesztőségi iroda:

R-szombat, Losonezi ut 24. sz.
Ide intézendő a lap szellemi
részét érdeklő minden közle-
mény és levelezés.

Bérmentetlen levelek nem fo-
gadtatnak el.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R-szombat, Losonezi-utca 24.
sz. **Rábely Miklós** könyvnyom-
dájában. — Ide intézendők a
kiadóhivatalt illető előfizetési
pénz-, hirdetmény-, nyiltér-
és felszámolások.

Hirdetési díj:

Egy négyhasábos petitsor tér-
fogata 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás
után 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont kiadóhivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetések legezél-szerűben posta-utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csupán csak a kiadóhivatal vesz fel.

Önkény-e vagy túlbuzgóság?

Fel kell vetnünk e kérdést, szemben ama pana-szokkal, melyekre pénzügyi közegeink, s ezek között a beszttercebányai nagytekintetű pénzügyigazgatóság bőbeszédes naponként okot ad, mert nem kárhoztat-ható eléggé, ha drágán fizetett munkaerejét arra for-dítani törekszik, hogy — bocsánat e nem épen salon-képes kifejezésért — az ökör alatt is bornyut keres-sen akkor, midőn a törvény helyes és igazságos al-kalmazásával a közterheknek legalább tűrhetőkké té-telére lenne hivatva.

Bizonnyosan lesz alkalmunk az adók és illetékek kezelői méltánytalan eljárásával, s az azok behajtásá-nál követett indokolatlan szigor eseteivel foglalkozni; most a közönséggel csak a nevezett pénzügyigazgató-ság egy u k á z z á t ismertetjük meg, mely elég alkal-mas arra, hogy bírálat tárgyát képezze.

Nyílt titok, hogy vidéki lapjaink, s ezek között leginkább a felvidékiek, csak igen nehezen tarthatják fenn magukat, holott működésükre tagadhatatlanul szükség van elannyira, miszerint tökéletesen indokolt lenne, ha a magas kormány a vidéki sajtó támoga-tására is tenne valamit. Ha másban nem, legalább erkölcsi támogatásban részesíthetné közegei által arra nézve, hogy az állam és nemzetellenes czélzatu ide-gen termékek bujtogatásait a nép közt ellensúlyoz-hassa. Azonban Budapest messze van, de annál köze-lebb Beszttercebánya, ahol is még mindig nem szűnt meg kísértetni Bach hírlap bélyege.

Mert erről van szó, nem ugyan eredeti megdi-esült krajezáros-, de hirdetési illetékek forintos alakjában.

Az történt ugyanis, hogy a tisztelt pénzügyigaz-gatóság a „Gömör-Kishont“ „ujdonságok“, „irodalom“ s „nyílt tér“ rovatában megjelent közleményeket hir-detési díj köteleseknek a bélyegtvörvény 209. §. alap-ján kimondva, fizetési felhívással tisztelte meg kiadó-hivatalunkat. Igyekezünk őt követelése alaptalanságá-ról meggyőzni s kértük, hogy ha ettől minket fel-menteni hajlandó nem lenne, előterjesztésünket felfo-

lyamodásnak tekinteni, s az illetékes felsőbb hatóság elé terjesztetni méltóztassék. Meg is érkezett a válasz, a mint következik:

„Rábely Miklós Rimaszombatban lakó könyvnyomdász, mint a „Gömör-Kishont“ hetilap kiadójának illeték elleni kér-vénye tárgyában:

A m. kir. pénzügyigazgatóságtól.

37109. szám.

VI. 1884.

Végzés.

Étesítettik, hogy a kérelme folytán hiteles másolatban esatolt 1884. évi november hó 28-án 32244/VI. szám alatt kelt rendelettel folyamodótól mint a „Gömör-Kishont“ hetilap kiadójától utólag beszédetni rendelt 6 frt 60 kr bélyegilleték-ből a folyamodó által még be nem fizetett 6 frt is helyesen kö-veteltetik, mert a bélyegtvörvény 208. §-a nem tesz különbsé-got azon hirdetmények között, melyek a lapokban a hirdet-ményi rovatban, avagy a lap más rovataiban fordulnak elő. Így nevezetesen a Brandt R. svajeci labdacsaírók a nyiltér ro-vatban a „Gömör-Kishont“ hetilap október és november havi példányaiban megjelent hirdetmények mindazon kellékekkel bírnak, mint a lap hirdetményi rovatában közzétett hirdet-mények, melyek után folyamodó által a bélyegilleték be lett fi-zetve és így bélyegkötelesek. A 39. számban „Nyíltér“ rovat-ban „Feleletül NN. urnak“ czimű **hirdetmény** szintén bé-lyegköteles, mert magán személy által magán ügyben lett közzétéve. A 41. számban megjelent „Árverési hirdetmény“ pedig bélyegköteles, mert a bíróság által magán ügyben lett közzétéve és a bíróság által az árverési hirdetmények után járó **hirdetményi bélyegilleték a felektől beszédetik**. Ugy-szintén bélyegkötelesek a 36. számban megjelent „A rima-szombati iparos segédek“ stb., valamint a 43. számban meg-jelent „Műkedvelők előadása“ czimű hirdetmények, mert ezek nem számíthatók a bélyegtvörvény 209. §. 2. pontjában felso-lt bélyegmentes hirdetmények közé. A 39. 41. 42 és 43. számban **irodalmi termények** megjelenését közlő hirdetmények szintén bélyegkötelesek, mert a bélyegtvörvény 209. §. 3. pontja rendelethez képest **ezek csak az esetben bélyegmentesek, hogyha szaklapokban jelennek meg.**

Felhivatik tehát, hogy a kirótt, még be nem fizetett 6 frt bélyegilletéket **most már végrehajtás terhe alatt nyom-ban fizesse be.**

Beszttercebányán, 1885. évi január hó 8-án.

Bantilóm!

E határozat szerint tehát hirdetési bélyegköteles volna minden hir, minden felszólamlás, melynek tár-gyát magán, avagy erkölcsi személy érdekei képezik; e szerint tehát a hírlapok, folyóiratok tartalmát vi-déki lapnak közölni nem lehet a bélyegdíj fizetése nélkül; sőt még az is kimondatik, hogy a „nyílt tér“-ben megjelenő levél és czáfoló felelet s a közhivatalok által hivatalból közzétett hirdetmény bélyegdíját a kiadó fizetni köteles.

Azt kérdezzük, önkény-e ez vagy túlbuzgóság?

Mert engedje a nagytekintetű pénzügyigazgató-ság kimondanunk, hogy az általa hivatkozott törvény ilyen magyarázatára egyáltalában nincsen jogosítva, egyrészt, mivel ama szakasz elég világos ahhoz, hogy a „hírek“ a „hirdetmények“-től élesen megkülön-böztethetők legyenek, másrészt pedig abban egyetlen szó sincs olyan, mely mást, mint „üzleti“ vagy „üz-letszerű“ hirdetményt vonna bélyegkötelezettség alá.

Ha magyarázata helyes volna, az esetben a fő-városi lapok hason közleményei is ugyanezen elbánás alá esnének, s hogy többet ne említsünk, nem jelen-tette volna ki a pénzügyi kormány egy — a köze-lebbi években kiadott — rendelete, hogy a napilapok „színház“ rovatának közleményei hirdetési díjmentes-ek; hogy pedig a vidéki lapok „hírek“, „irodalmi“ rovatában megjelenő közlemények is csak a közönség tájékoztatása végett és nem üzleti czélból jelennek meg, azt nem szükséges bizonyítani.

Megbotránkoztató az is, hogy egy hatóság tekin-télyének rovására, olyat állít, a minek nincsen alapja, ráfogván például e lapok 39. számának „nyílt teré“-ben „Feleletül N. N. urnak“ czim alatt megjelent, egy pusztán személyes megtámadást visszautasítani czélzó levélre, hogy az hirdetmény; ugyan kérjük, ke-gyeskedjék e közleményben megjelteni azt a szót, melynek üzleti czélzata van. Az ellen meg határo-

T Á R C Z A.

A gyors halál.

Megyek barátim és pedig sietve,
Ha mondom: ott leszek, megyek,
Oly vig lakomán részt nem vehetni,
Csak gyors halál gátolna meg.
Igaz, a szerelem gyötör, — de hát
Feltartóztatni az se fog;
Kell, hogy ti veletek ebédeljek:
Barátim még élek, nem vagyok halott.

Pedig gyakran szerencsés az a kit
Gyors halál lep meg s viszen el.
Jó Istenem s én sem gyanithatom,
Nincs-e már hozzám is közel?
De mig úgy érzem magam mint Sosie,
Élvezek, — és iszom nagyot,
Az élethez alkalmazkodom — és
Barátim, még élek, nem vagyok halott.

S majd ha borostyánnal koszzruzva
Le kell hunynom szemeimet;
Akkor: töltsétek poharam színig,
Daloljunk és fogjunk kezét.
Mert ha Bachus, — kinek hive valék,
Nem lelkesít s nem vigadok,
S ha kezem nem szorítja kezetek:
Adieu barátim, már akkor meghalok.
Berangér: „la morte subite“ után

Farsangi árnyképek.

A ferde irány, mely nyilvános mulatságaink eredeti-, fő-leg tánczaink nemzeti jellegét minden áron eltorzítani törek-szik, alkalmas arra, hogy az élezlapok gunyorával ostoroz-tassék, de még a „Borsszem Jankón“ is túl tesz ama jómódu

földműves gazda kissé goromba, mindamellett találó megjeg-yzése, kinek néhány száz esomó „élet“-je feküdvén asztagon, véghetetlenül sajnálja, hogy azokkal nem szórhatja be táncz-termeink simára kevelt deszkáit, mert azt mondja — azzal a toporzékolással, a mint mostesinálják a „kállai kettős“-t, úgy „ka-lákában“ [alla „fosztó“-] olyan tisztára taposnák a szemeket, hogy még szelölésre sem volna szükségük. Es igaza van, mert ha így tudnak mulatni magyarul a mi aranyos fiatalaink, akkor jobb, ha „schleppjük“ és „frakkjuk szellemében németül „cep-perliz“-nek, legalább keringelődve nem teszik csuffá nemzeti tánczunk komoly méltóságát.

Ilyesmí felett tündöttem a közelebbi bálban, midőn a szünóra kezdetén egyik ismerősöm nagy titkolózva kér, hogy legyenek segédje, mert ő holnap reggel Achillel vivni akar, de minden módon és akármí eszközzel.

„Helyesen“ biztattam a jámbort, — hanem a kihívás okát ismernem kellene.

„Hát nem borzasztó az kérem? fizetési ívetet három hó-napra adtam kosztba Veinstein Izraelhez felébe csak azért, hogy ma az isteni Adelindegunda kék szemének szivárványá-ban keressem boldogságom reménytadó színeit, és — és, csak tessék elképzelni, az a szelezerdi Achil mindíg elüti kezemről s én mindíg kosarat kapok!

„Abbiz elég baj, — felelém — terhesebb egy utazó üres tarisznyájánál, hanem mielőtt végleg elhatározná magát, adok egy jó tanácsot: menjünk az étterembe, majd mesélsek valamit a kosárról.

Le is telepedénk, s én figyelmes hallgatóra találtam.

„Volt egyszer egy igen szép, gazdag legény, de szerfe-llett büszke és hü, aki meg volt győződve ellenállhatlanságá-ról; s valóban azt hívé, hogy hozzá méltó feleség csak a ki-rály leánya lehet. El is ment kérőbe, s nem is lett elutasítva; hanem adott neki a király 99 kosarat olyan kikötéssel, hogy leánya kezét előbb nem nyerheti el, mig azok színültig nem lesznek telve arannyal. Hát hiszen ez könnyű munka lesz, — gondoki a legény. De csalódott, a kosarak zárt fűdelén csak olyan kis nyílás volt, melyen egyszerre egy darabnál több nem mehetett át; s így egyetlen kosár megtöltése 99 napig tartott,

tehát 25 évig kellett volna számlálni kincseit, ha ugyan egy egy kosárra valónál többel rendelkezik. — Ez sértette és boszantotta. Lemondott hát a királyi leányról s meg kérte a szomszéd özvegy anyóka árva gyermekét, ez meg a századik kosarat nyomta kezébe.“

Ekkorára hősom vérszomja is lecsillapult s felfogadta, hogy ezentul csak azokkal tánczol, kik „petrezselymet árul-nak.“ Lehet, hogy igazsága van, legalább itt nem fenyegeti kosár.

„A kis ibolya rejtezik,
Szerény és nem kérkedik.“

Álmatlanul töltött hosszú bái éj után „tívornya.“ — Ez a mi Achilleseink, Adóniszaink hadjáratának győzelmi ünne-pélye, vagy épen az „elbukottak“ halotti tora. A nagy „ga-loup“ után folyik a bor, szól a zene, szitok pattog, tenyér esattog; áldomás, köszöntő vége-hossza nélkül; még a esók-ban sincs hiány; a jó barna legények csak úgy hiznak az örömtől, hogy a sok tekintetes [?] és nagyságos [?] urfi, ke-sergő hegedűk hangjaitól [no meg mástól is] megindulva, az ő kormos bőrűkhöz törüli lázban égő nedves ajakát. No bi-zony úgy „vége“ felé csak ebből áll a „fizettség.“ És esodá-latos! abból a fiatalságból, mely a gyöngéd nőket józanon, csupa „divat“-ból olyan irgalmatlan virtus — tánczba ragadta, csak pár órával is előbb, most a bor mámora hevében, mikor már frakkot, klakkot elhajított, ki-ki pattan egy-egy deli gyerek a korhely szoba közepére s lejt clyan gyönyörű „egyest“, hogy még Kinizsi is büszke lehetne reá.

De mégis vége van valahára. A pohár izetlenné, a zeno zaklatóvá lesz a hegedűn, melynek kezelője maga is fáradtan pislog a iés után, hogy társai után szökhessen. — Az urak egy része asztal alatt, széken, szék között hortyogva várja a déli harangszót, mig az erősebb Achilek s Adóniszok gyógy-úst keresnek — — a sörben. Válgák egészségükre addig is, mig számukra megvirad. — En sétára indultam.

Lépteim a nélkül, hogy czélom lett volna, a gyógyinté-zethez vezettek. Ne ijedjen meg az olvasó, nem fogoma kör-

zoltan tiltakoznunk kell, hogy közhivatal által hivatalból közzétett hirdetményekért bármilyen cím alatt bélyegilleték fizetésére köteleztessünk, mert ezekért nemhogy bélyegilletéket, de még munkadíjat sem fizetnek nekünk a hatóságok; ezeknek ingyenes felvételére mi kötelezve vagyunk.

Az a felfogás, mely szerint a lapok és folyóiratok ismertetése csupán szaklapokban lehetne bélyegdíj nélkül közölhető, szintén kárhóztatandó, minden egyébtől eltekintve azért, mivel a vidéken szaklapok egyáltalában nincsenek, s mert a vidéki közönség nagyobb részének nem állván tehetségében drága lapokat szerezni, csakis az olcsó hetilapokra van utalva, míg ellenben ezek épen közművelődési szempontból hivatvák és kötelezők is az irodalmi ismertetésekre, azon czélból, hogy közönségüket az irodalmi mozgalmak újabb és újabb termékei iránt tájékoztassák.

Egyébiránt pénzügyi tekintetben sem válik a kormány hasznára, ha a vidéki lapok a fentiek szerint alaptalanul terheltetnek; mert elvégre is ezek megjelenése így lehetetlenné tétetvén, a tulajdonképeni hirdetések után követelhető bélyegdíjak tekintélyes összegétől a kincstár szintén elesik, s azt igen is jó lesz meggondolni azon uraknak, kik a törvényhozók czélján is tulmenni akarnak.

Szerény meggyőződésünk szerint sem a kormánynak, sem közegeinek nem állhat érdekében, a törvény felremagyarázásának segélyével, a vidéki lapok működését, csupán pénzügyi szempontokból meggátolni; nem állhat különösen ott és akkor, ahol és amikor bizonyos — veszedelmeseknek már általánosan elismert — áramlatok ellen kell és szükséges küzdeniök, — ahol a közművelődés, a hazafias törekvések terjesztésének még mindig jelentékeny eszközei; s mert a beszterezébányai pénzügyigazgatóság ismertetett határozata épen a „Gömör-Kishont” további megjelenését, s nemzeti iránybani működését kockáztatja, kénytelenek vagyunk felszólamlásunkat a magas kormány és fővárosi sajtó figyelmébe is ajánlani, azon reményben, hogy e közérdekű kérdés oda fent is méltányoltatni fog.

Bornemisza István országgy. képviselő beszéde.

(Elmondott január 20-án tartott ülésben.)

Lapunk legközelebbi számában hozzánk intézett felszólítás folytán a rimaszécsi választókerület tisztelt képviselőjét felkértük, hogy elmondott s tetszéssel találkozott beszédét engedje át közlés végett lapunk számára. Kérésünknek szíves készséggel engedett s most azon szerencsés helyzetben vagyunk, hogy azt egész terjedelmében közölhetjük, amint következik:

T. ház! (Halljuk!) Rövid felszólalással azon veszélyre kívánom a t. képviselőház figyelmét felhívni, a mely meggyőződésem szerint, a felvidék gazdaságának egyik főágát, az erdőgazdaságot fenyegeti, értem ez alatt a fenyves erdők nagymértű pusztulását, a melyet több vidéken, de főleg az általam is hosszú évek óta jól ismert, a Kárpátok körül fekvő erdőségeknél tapasztaltam. Nem új dolog, hogy a vidéken az erdők pusztulnak; rég ideje, hogy ezt sajnos tapasztalom, valamint azt is, hogy javulást és részben az újabb időkben sem észleltem, mert míg egyik erdő a másik után pusztul, addig csak kivételes esetekben tapasztaltam azt, hogy úgy az egyes birtokosok, mint a községek a hiányt, szigorú tilalmazás által,

ház szenvedő alakjait elébe állítani. Erre még hushagyó kedd után is lesz idő elég. Csak a farsang árnyképei lebegnek előttem, melyek az öröm és szenvedés, a hiúság s az önfeláldozó emberszeretet oltára között váltakoznak, mintha csak összefüggés lenne közöttük. Ott is, itt is emberek, ugyanazon (?) agyagból, de különböző alakba gyúrva. Ott is, itt is öröm és fájdalom; ott a mindent feledni képes gyönyör, avagy a csalódások feletti vigasztalan keserűség, itt a jótékony öntudat s a lemondás nyugalma. És ki tudja, nem volt-e az a jó-ságosan mosolygó, a beteg ápolásában fáradhatlan testvér még csak néhány évvel is előbb egy fényes csillaga ama táncztermeknek, hol a csillogásnak 99 századrésze már ma ámitás? És ki tudja, hogy e termek mostani gyermekei közül hányan fogják a jó „testvér” karjai között szemüket örökké pihentető álomra lehunyni? — A sarkert halmái naponta szaporodnak s az ember szíve törekeny.

Térjünk haza, még pedig gyorsan; az 0 alatt 10—12 foku levegő még téli kabátomon át is érezteti szigorát. Ha nem miféle csoportosulás állja utamat? egy csomó rongyos nép cipel valami tömeget. Ez is ember lenne még, ha ugyan dermedtségéből valaha ébredni fog. Azt mondják, az éhség miatt dőlt el. Csodálatos! hogy a drága kotilion rendjelek, szalagok számából egy sem hiányozhatott? Nem jobb lenne azt a szerencsétlent jó sorsára hagyni? Csonttá fagyhatna az alatt, míg a „testvér” ápolása ismét viszatéríti a nyomorba. Hát ha ennek mellén is figyelt egykor valami, talán egy érdemjel Branyiczko ormairól, vagy Damjanics kezéből. Ki tudja? — — — ki tudja? — — — Aztán még gyermekei is vannak! Egykor örülhetett nekik, most meg megannyi átok a nyakán e sok poronty. Mi lesz belőlük? Hát biz azzal a vigadóknak nem sokat törődnek. — De nem ám!

Milyen szerencse, hogy mindezek mögött a temető képe sötétlik — — —

„Memento mori!”

K. d. V.

vagy mint ez a fenyves erdőknél szükséges, új ültetésekkal igyekeznének kipótolni.

Azt hiszem, hogy az 1879-iki erdészeti törvény életbe léptetése segíteni fog e bajon, annyival is inkább, mivel más vidéken, többek között megyémben, Gömörmegyében is e részben javulást tapasztaltam: főleg a községi erdőknél, melyek most már felügyelet alatt állanak és nagybíróvá vágást csak felsőbbhatósági engedély folytán eszközölhetnek, s leginkább azon esetben, ha vagy súlyos terheket másból nem fedezhetik, mint a fa árából, vagy azon esetben, ha, mint párszor megyémben is történt, a fa árából bejött pénzen új erdőterület vásároltatik. Volt eset arra is, hogy a kivágott erdő kiirtott és szántófölddé alakított, de ez azon indokból történt leginkább, ha bebizonyult az, hogy az erdő kiéléte magát s nagy költséget igényelne újra erdővé alakítása, azonban mint szántóföld vagy legelő a czéljának tettelesen megfelel; mint ez a tölgyes vagy részben a bikkes erdő talaján is tapasztalható.

Amde egészen másképp áll ez a fenyves erdők legnagyobb részénél, melyek magas fekvésűek, talaj s klimatikus viszonyaik folytán a legtöbb esetben már csupán a fenyőtermelésre használatos; melynek egyik főoka, hogy a kőalapot csak igen vékony termőréteg fedli, melyet lehet mondani, csak is a fenyőgyökér szálai tartanak össze és ha ily helyeken tisztelt képviselőház, az erdő a vágás után szigorúan nem tilalmaztatik, de mint sajnos tapasztaltam, azonnal legeltetésre használtatik, főleg a meredekebb oldalokról könnyen lesiklik a vékony termő réteg, s nem marad más, mint a pusztító kő, melyen csupán a hitvány moha tenyészhet s használatatlan terümmé válik mindörökké. [Ugy van!] Volt is a beállható veszélyre figyelem az 1879-ben alkotott erdészeti törvénynek is, a hol a 31. paragrafus 2-ik szakasza világosan és határozottan ekként szól: „Hogy minden meredek vízmosásos s kőves talajon fekvő erdőknél a tartávás szigorúan tilalmaztatik.”

Sajnos azonban, hogy e valóban üdvös rendszabály még előbb nem alkalmaztatott, s még sajnosabb, hogy saját tapasztalatom szerint, kellő figyelembe most sem vétetik, s innen van az, hogy akárhány erdőségben találhatók oly pusztító helyek, a hol 10—20 sőt száz holdnyi területekről lesiklik a termőföld s hasznavehetlenné vált minden tekintetben, volt alkalmam ily helyet eleget látni, nemcsak régit, de újat is, legutóbb a múlt év nyarán a felvidéki mulatásom alatt a Csorbai tó körül fekvő, gondolom Csorba vagy Vazséc község erdejét láttam ily szomorú állapotban, a mely pedig még 7—8 évvel ezelőt mintája volt magas fekvése dacára, egy igazán festői szép fenyves reugetegnek, melynek magas sűrű fái közé a napsugár is alig hatolhatott be; és ma tisztelt képviselőház nem egyéb egy elpusztult, kietlen kőhalmaznál, hol a tenyészet csupán az évről-évre gyéribben fakadó afonya bokor jelképezi!

Pedig ha valahol, úgy a felvidéken véleményem szerint épségben fel kell tartani minden oly jövedelmi forrást, a melyből a nép szükségletét fedezheti; mert meggyőződésem szerint, a felvidék kevés s nem eléggé termékeny szántóföldjei, s réjtjei nem elégségesek arra, hogy abból a lakosság magát fenntartsa, s különben is véleményem szerint magas adóját fizethesse. [Helyeslés.]

S épen azért, én az ily helyeken fekvő fenyves erdőket úgy kívánám tekintetni, mint az oly természetű letéti tőkéket, melyeknek a tulajdonos jövedelmét elvezetheti csupán, de magát a tőkét épségben tartani s utódainak is fenntartani köteles. [Elénk helyeslés a szélső baloldalon.]

Ez indokokból voltam bátor felszólalni s kérni a tisztelt képviselőházat, s az igen tisztelt földművelési miniszter urat, méltóztatassanak akként intézkedni, hogy e pusztítás meggátolassék s a felvidék egyik fő jövedelmi forrása megóvassék.

Biztosíthatom az igen tisztelt miniszter urat, hogy minden oly javaslatot, mely a nép jólétét éhezolja s mely érdekeinek megóvására irányoztatik ez oldalról is, hol helyet foglalhatni szerencsés vagyok, mindenkor legnagyobb készséggel megszavaunk. Ha pedig oly intézkedés mielőbb nem történend, a mely e valóban káros pusztításnak elejét veszi: méltóztatassanak elhinni, hogy némely község erdején nem fog annyi fa maradni, a melyből egy emlékoszlop kitéljk, a mely azon sirt megjelölje, a hová a nép káros, s gondatlan gazdálkodása folytán jövedelmének egyik főforrását eltemette. [Elénk helyeslés a szélső baloldalon, szónokot sokan üdvözljk.]

Eszrevétel

„A gömörmegyei gazdasági egyesületről” írt cikkre.

A „Gömör-Kishont” 4-ik számában megjelent, a gömörmegyei gazdasági egyesületről szóló „A leányzó nem halt meg, ő csak alszik” jellegű ellátott cikket nagy édeklődéssel olvastam, s mint közérdekű, engemet közelebből érintő tárgyhöz, legyen szabad nekem is hozzá szólni; ugyanis: a fent említett cikk írójának nagy köszönettel tartozunk azon szíveségért, hogy a gazdasági egyetünk iránti érdeklődést előmozdítandó, azt a tételességből buzditó s valóban ékes szavai által felrázni óhajta, vagyis mint jellegében mondja: a meg nem halt, de alvó leányzót álmából felébresztetni kívánja; csak az a baj, hogy az alvó leányzó felébresztésénél nem épen oda nyult, a hová kellett volna: mi ha correct történi, az ébredés előbb következik be. — Ugyanis cikkíró ur a gazdasági egyetli élet pangását, az egyetli tételességének okát az elnökség, kiválólag pedig a titkár tételességében keresi, a nélkül, hogy tudná vagy számba venné, hogy az alapszabályok értelmében mi hatásköre van a titkárnak, t. i. hogy az függetlenül magától semmit sem tehet, a titkár csak a nagy gyűlés és választmányi ülés jegyzőkönyvi határozatait, melyek hozatalában cikkíró ur is legtöbb esetben részt vesz, hajtja végre, s a folyó ügyeket viszi. Ha a választmányi gyűlés, cikkíró ur igen helyes megjegyzése szerint, már régóta kevés érdekes tárgyat tárgyalt le részletesen, az nem a titkár, de az igen tisztelt választmány hibája, s így cikkíró ur sokkal igazságosabban járt volna el, ha gazdasági egyetünk tételességeért a választmányt róvta volna meg s jelezte volna azon határtalan közönyt, melylyel a gazdaközönség s kiválólag a választmány tagjai az egyetli ügyek iránt viseltetnek, minek legkiválóbb bizonyítéka az, hogy az 57 tagú választmányból 8—10-en, néha 6—7-en jelennek meg a gyűlésen.

Alaptalan tehát cikkíró ur azon vádja, hogy a titkár hivatalának meg nem felelt volna, mert én hivatalomnak pontosan megfeleltam, mit okmányaim teljesen beigazolnak, a folyó ügyeket midőn kezemhez jöttek, azonnal elvégeztem, minden

legkisebb gazdasági mozzanatot a megyei két lap útján haladéknélkül a gazdaközönség tudomására juttattam s ha a választmány kényelmességét félretéve, érdekes, az egyetli hasznos működését előmozdító határozatokat hozott volna, vagyis több dolgot adott volna, azt is elvégeztem volna. Hogy szerettek dolgozni, sőt hogy a mezőgazdaság fejlesztése terén szenvedélyből is, nem kötelességből szívesen dolgozom, arról meggyőződhetik, ha a múlt évi „Magyar Föld”-et, „Mezőgazdasági Szemle”-t, „Földművelési Érdekl.”-et s az „Egyetértést”, „Gazdasági Mérnök”-öt figyelemmel olvassa, mely lapokban az időszakonként felmerülő gazdasági tárgyak és kérdésekben tölem több cikket fog találni. Azon téves nézetet, hogy egy titkár, vagy egy ember egyedül képes legyen az egyetli működését kellő menetbe hozni, el nem ismerhetem.

Ily páratlan közönyössége és semmittevése mellett az egyetli választmányának: az egyetli élet élénk nem lehet, s az egyetli működés a kívánt eredménynek sem felelhet meg, mert egy-két ember tevékenysége arra vajmi kevés. Hiszen azon megyékben, hol a gazdasági egyetli működés kielégítő eredményeket tüntet fel, mint például Vas megyében, ott nemcsak a választmányi tagok, mint itt is határozatilag kimondatott, de az egyetli s levelező tagok folyvást toborzzák az egyetli tagokat, legnagyobb mérvben pedig a közigazgatási szolgabírák, s ott az egyetli 3305 tagból áll és évi jövedelme 9626 ft; a kormánytól évenként 2000 ft segélyben s ezen felül három év alatt 8000 ft kamat nélküli kölcsönben, a megyétől 500 ft évi segélyben s minden lépten-nyomon nagy és szakadatlan erkölcsi támogatásban részesítetik. Ily erővel s ily körülmények között s ily sokoldalú támogatás mellett könnyű kellő eredményt felmutatni, míg ellenben nálunk pénzerő, érdeklődés s támogatás nélkül és a választmány tételessége mellett lehetetlen boldogulni.

Továbbá cikkíró ur saját állításainak is ellentmond, cikkének kezdetén semmittevessel kárhóztatólág vádolja az egyetletet, vége felé pedig beismeri, hogy egyetlünknek oly esekély jövedelme van, mely mellett semmiféle nagyobb mozgalmat nem fejtett ki, e miatt kénytelen a tespedni, utolsó előtti pontjában pedig azt mondja, hogy a tespedő tételességet, egyetlünk jelen állapotát a tervtelenség, tehát nem a titkár tételessége idézte elő.

Tehát a választmányra, melynek cikkíró ur is tagja, nehezedik az általa felállított vád, mert még 1882-ben a választmány határozata folytán kidolgoztatott általam egy 24 lapból álló, az egyetli működésére vonatkozó tervezeti javaslat, s Morasz Ágoston tervezeti javaslata, ezek beterveztetvén a választmány határozata folytán egy, szűkebb körű bizottságnak adtak ki tanulmányozás s részletes jelentéstétel végett; a tisztelt bizottság 10—11 hónap eltelte után nem is írásbeli, csak szóbeli azon kijelentés mellett adta vissza kezeimhez a tervezeti javaslatokat, hogy nem ér reá tanulmányozni, ez esetről a legközelebbi választmányi gyűlésnek jelentést tette, akkor s más alkalomkor is ezen tárgy elnapoltatott s maig is elintézetlenül áll, a választmány közönyössége s kényelmessége miatt. — Ki hát a hibás a tervtelenség hiányában?

Ha valamely dolog felett cikkíró ur ítéletet akar mondani, máskor minden létező körülményeket, előzményeket s ezek okát, úgy a mint volt és van, kutassa ki jobban, s egyoldalulag, mint a rossz bíró, ne mondjon valakire elmarasztaló ítéletet, s ha máskor is kedve lesz a még meg nem halt, de alvó leányt pihenő álmából felébresztetni, másképen nyuljon hozzá.

P. Apáti, 1885. január hó 29-én.

Vajda Gyula.

Ipari ügyek.

Az 1884. évi XVII. t. cz. értelmében megválasztott iparhatósági megbízottak között folyó évi január 29-én osztattak ki az igazolványok, s egyuttal megállapított azon sorrend, melyben a műhelyek vizsgálatát az idézett törvény 168. §-ának 5., 6. és 7-ik pontja szerint teljesíteni fogják. — E sorrend a következő:

Februárban: Husek Ferencz Kalla Mihálylyal.
„ Kalocsay Gyula Király Ferenczcel.
Mártiusban: Kovács Zsigmond Lévy Istvánnal.
„ Molnár Ferencz Rábely Miklóssal.
Áprilisban: Pásztor Pál Soós Ferenczcel.
„ Szabó János Kriston Tóth Péterrel.
Májusban: Burszky Samu Éva Jánossal.
„ Id. Gasko János Hollósy Józseffel.
Juniusban: Kozma Szabó József Kovács Józseffel.
„ Husek Ferencz Kalla Mihálylyal.
Juliában: Kalocsay Gyula Király Ferenczcel.
„ Kovács Zsigmond Lévy Istvánnal.
Augusztus: Molnár Ferencz Rábely Miklóssal.
„ Pásztor Pál Soós Ferenczcel.
Szeptember: Szabó János Kriston Toth Péterrel.
„ Burszky Samu Éva Jánossal.
Októberben: Id. Gasko János Hollósy Józseffel.
„ Kozma Szabó József Kovács Józseffel.
November: Husek Ferencz Kalla Mihálylyal.
„ Kalocsay Gyula Király Ferenczcel.
Deczember: Kovács Zsigmond Lévy Istvánnal.
„ Molnár Ferencz Rábely Miklóssal.

Megyénk ipari s közigazdasági viszonyaira vonatkozólag érdekes adatokat találunk a miskolczi kereskedelmi- és iparkamara közgyűléséről 1884. évi deczember 23-án felvett jegyzőkönyvben. — Nevezetesen dr. Kovács Gyula kamarai titkár a következőket jelentette: (Vége.)

Szalócson felvilágosítást nyertem arról, hogy a múlt évben ott tartott botfaragászati tanfolyamban kiképezetett 14 tanuló. A nép jó módu, de szívesen folytatná a háziipart, főleg télen. Azonban a botok értékesítése nagy nehézségek

Rozsnyón felkértem egy szabályrendelet tervezetének kidolgozására és beküldésére, melylyel a házali kereskedés korlátozása kimondassék.

Az iparostanonczok száma 60. Az ipartörvénynek nevezett oktatására vonatkozó intézkedései végre vannak hajtva. Jelen voltam az oktatáson s a tapasztalt előrehaladást úgy, mint a tanárok buzgalmaól csak elismeréssel emlékezhetem. Sajnos, hogy a tanonczok számának megfelelő helyiségről gondoskodva nincs, s főképp, hogy taneszközök nélkül van az iskola. Ez főképp a rajzkutatás eredményét büsítja meg. Nem hallgathatom el egyébként, hogy a rajzkutatásban, rajzeszközök hiányában is meglepő eredményt volt szerencsém észlelni.

Az ipartestület megalakítása érdekében értekeztem az iparhatósági megbízottakkal és ipartársulati elnökökkel. Sehol oly nehézségeket nem gördítettek a testület alakítása ellen. Két óra hosszan át igyekeztem aggályaikat szétoszlatni. Végül meg is ígérték, hogy komolyan hozzá kezdenek a szervezési munkálatokhoz. Az eredmény előttem még kétes, főképp ha a kötelező aláírások gyűjtése helyett, hosszas értekezletekkel fogják elodázní az eszme valóstítását. A kereskedelmi szakiskolában szép eredményeket mutattak be a növendékek. A tanórák száma a min. rendelet értelmében szaporítandó volna.

Dobsinán az ipartestület eszméjének megnyerve találtam az iparosokat. Az alapszabályok megvitatásánál tartottak. Ezek ügyében adtam a hozzáam intézett kérdésekre feleletet.

Az ipariskoláról és kereskedelmi szakoktatásról gondoskodva nincs. Ez ügyben is értekeztem a polgármester ur által egybehívott bizottsággal azon megállapodással, hogy az ipartanodai bizottságot a képviselő testület legközelebbi ülése megválasztja s az iskolát a megbeszélés értelmében szervezik.

Felkértem Dobsinának a Szepességgel való postaközlékedése tárgyában a kamarának javaslatot előterjeszteni.

A kormányának a lentermelés és szövés érdekében a kamara előterjesztése folytán tett intézkedései megfelelő eredményeket mutatnak fel.

A dobsinai bányászat üzletmenete kedvezőtlen a cobalt árának tetemes esökkenése folytán.

Nadabulán tudomásul szereztem a papiriparnak helyzetéről, jegyzeteket tettem egyes óhajtasokról, melyeket az elnökség után valóstítani fogok. E javaslatok főképp a vasuti szállítási díjak mérséklésére, a vasutállomási épületek szaporítására vonatkoznak.

Jolsván az iparos tanonczok száma 74. Az iskola mintaszerűen van berendezve s igazgatása is a legnagyobb elismerést érdemli ki. A kötelezett 7 órában a tanonczok majdnem kivétel nélkül pontosan megjelennek. Ez évben munkakiállítást rendezett a tanodai bizottság, melynek eredménye — tekintve a bemutatott tárgyak számát és minőségét, — kitünő volt.

Az ipartestület megalakítása érdekében tartott értekezlet a kívánt végeredményre vezetett. Az iparhatóság meleg támogatása lehetségessé fogja tenni az eszme valóstítását. Az iparosok is elég érdeklődést és hajlandóságot mutattak a szervezési munkálatok megkezdésére.

A jolsvai kereskedőtanonczok oktatásáról maguk a főnökök külön szaktanfolyam szervezésével chajának gondoskodni. Azon értekezleten, mely e tárgyan tartott, azon óhajnak adtam kifejezést, hogy a tanfolyam az ipartanodai bizottság felügyelete alá helyezzessék, s az órák száma egyelőre legalább 5-ben állapíttassék meg.

Szoba hozott előttem egy kertészeti, gyümölcsészeti szakiskola felállításának eszméje is. Az eszmét a kir. tanfelügyelő és a megye alispánja is, kiknek arról előterjesztet idevonatkozólag tettem, szívesen üdvözlé. Az évijelentésben a kamara is nyilatkozní fog.

Nagy-Rőzén az ipartanoncziskola szervezve van és az iparhatóság erélyes elnöke gondoskodik a tanonczok pontos iskoláztatásáról. A tanórák száma 7. Az iskola igazgatásával a polgári iskola igazgatója bízott meg.

A képesítéshez kötött ipart üzők száma 57. kikkel értekezletet tartván, az ipartestület megalakítása mellett nyilatkoztak s a kötelező aláírások gyűjtését meg is kezdték.

Az ottani polgári iskolával kapcsolatos asztalos tanműhelynek jelenleg 15 növendéke van. A k'képzés 3 irányban, a faragászat, bútorasztalosság és esztergályozásban történik. A növendékek szép előmenetelt tanusító munkákat mutattak fel. A polgári iskola rajzeszközökben példaszerűen van berendezve. A rajzkutatási irány a gyakorlati élet követelményeinek megfelelő. Az iskola igazgató bizottsága legújabbban egy agyagipariskola felállítását kérelmezte a közoktatásügyi miniszter urnál. Az iskolának felállítását itt kétségkívül esékélyebb költséggel járna, miután a faragászat és esztergályozásnak közös taneszközei vannak. Ha az agyagipariskola felállíttatnék, kívánatos volna, hogy a kamara az iskolában állandóan 2 murányi kályhas-tanoncot, rendkívüli tanulóként képeztesse, illetve azok élelmezési költségeit, fejenként 30 frtot viselje.

Tiszolczon megtekintettem az újban tetemesen nagyobbított kinstári kohót s a salgó-tarjani vasmű-egylet mészko-zuódját.

Az iparostanonczok száma meghaladja az 50-et. Az iparostanoncz iskola szervezve van, s a községi iskola derék igazgatótanárának vezetése alatt áll. A tanórák száma 7. A tanonczok szorgalmasan látogatják ez órákat.

Ipartestület alakítása iránt 90 iparos kérvényt nyújtott be az iparhatósághoz.

Rimaszombatban résztvettem az iparosok értekezletén, melynek tárgya az ipartársulat megalakítása volt. Számos kételet és nehézséget sikerült szétoszlatnom s az értekezlet végeredménye a szervező bizottság kiküldése lett. A mestertemberek száma 316.

Meghívatván a gazdasági egyesület választmányi ülésére, a kiállítás ügyében hozzáam intézett kérdésekre a felvilágosításokat megadtam.

Az iparos tanonczok oktatásán is jelen voltam s örömmel jelentem, hogy főleg a 3-ik osztályba járó növendékeknek az ipariskolában nyert képzettsége s a rajzban való ügyessége teljesen kielégítő.

A fagaragászati iskola 14 növendéke rendes óraterv szerint nyer oktatást. Teljesen berendezett szakiskola, mely a növendékek szakszerű képzésére fekteti a fősyult s nem a sokoldalú megrendelésnek teljesítésére.

Megemlítem, hogy e helyütt a kereskedelmi tanonczok oktatásáról gondoskodva nincs, holott a kereskedő tanonczok száma a 20 at meghaladja.

A közönség köréből. *)

Kérelem a t. városi hatósághoz.

Losonczy utczánk 27. számú háza előtt épen a járda belső oldalán van egy nyílt kut, kávája nem egészen 0.3 meter magas, minélfogva csak az isteni kegyelem őrizi az a körül futkosó gyerekeket nappal [éjjel bátkit is] attól, hogy ama bizonyos vándorló legény sorsára ne jusson, kiről e lapok újdonsági rovata pár hét előtt megemlékezett. Míntán pedig a hatóságnak nem azért vannak jó fizetéssel ellátott közegei, hogy az ilyen esékélysséggel törődjenek, de a város 83000 s nehány száz forintnyi évi jövedelme sem arra való, hogy az ilyen közveszélyes állapot megszüntetésének költségeit, a tulajdonos terhére, előlegezze: tiszteletteljesen kérem a t. város hatósága egyetemét, méltóztassék e kut jól sikerült rajzát az országos kiállítás páratlan ritkaságai gyűjteménye közé felküldeni, mert meg vagyok győződve, hogy a közönséget nemcsak általános bámulatra, de közadakozásra fogja indítani, s e szerint leghamarabb jutunk azon helyzetbe, mely e kutra nézve sehogy sem akar ez idő szerint javulni.

Rimaszombat, 1885. január hó 30.

E gazdag város egy szegény lakója.

Meghívás.

A rimaszombati iparos segédek önképző- és segélyegylete rendes tagjai által folyó évi február hó 8. (nyolczadik) napján, d. u. 2 órakor, a városháza tanácstermében tartandó közgyűlésre az érdeklődő közönséget, s különösen az egylet alapító-, pártoló- és disztagjait ezennel tiszteletteljesen, s azon értesítés mellett hívom meg, hogy az alapszabályok 8-ik szakasza értelmében az egylet nem rendes tagjai — szavazhatás nélkül ugyan — tanácskozási joggal bírnak, sőt a helybeliek és önállóak közül, tisztviselők is választathatnak.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. A közelebbi gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása.
2. A titkár jelentése az egylet 1884. évi működéséről.
3. Az évi zárszámadás előterjesztése.
4. Alelnök s 12 (tizenkét) választmányi-, 3 (három) számvizsgáló bizottsági tag választása.
5. Az 1885. évi költségvetés megállapítása.
6. Az egyleti tagok lehető panaszai s indítványainak tárgyalása,
7. A választmány előterjesztése feletti batározat.

Rimaszombat, 1885. évi február hó 1.

Rábely Miklós, s. k.

egyleti elnök.

Hírek és vegyesek.

A trónörökös műve oroszul. Herz Konstantin oroszra fordította Rudolf trónörökösnek „Utazás a keleten“ című művét és a trónörökös engedélyével ki fogja adni Szent-Péterváron.

Arany misét tartott Fülek-püspökiben az ottani plebános és ez. kanonok Tindira József ur ez év január 25-én. lelkészszé avatgatásának 50-ik évfordulója alkalmából, s a nagyszámban megjelent közeli és távoli tisztelők, ismerősök siettek az érdemekben öszült főpap örömmünepének fényét üdvözléikkel maradandóvá tenni, A szerencsekívánatokhoz mi is őszintén csatlakozunk!

Rimaszombat város és vidéke jótékony nőegylete s vöröskereszt-egylete folyó 1885-ik évi marezius hó 7-én alapítókéje gyarapítására hangverszenyt rendez; — a jótékonyczélu s a minden tekintetben élvezetesnek ígérkező mulatságra előre is felhívjuk t. olvasóink becses figyelmét.

Dalárdánk e hó 29-én a helybeli kaszinó termeiben dalestélyt rendezett 40 kros belépti díj mellett. Mivel e dalárdának magunk is tagjai vagyunk, nem akarjuk az előadást megbíralni, de azt el nem hallgathatjuk, hogy a véletlenül jelen volt idegenek erről igen elismerőleg nyilatkoztak. De mi nem is ennek, mint inkább annak tulajdonítunk fontosságot, hogy e dalestély látogatottsága után arra lehet következtetni, hogy közönségünk női része sem vonakodik összejöveleteinket vonzókká tenni, ha gondoskodva van a jóizlésű igények kielégítéséről. A szabatosan előadott dalok, jó zene. [no meg a jó bor is] olyan derült kedélyben tartották a közönséget, hogy e feletti örömlükben még a helyiség órái is voakodtak éjjelen tul mutatni az időt. A nők közül ottlátunk rózsás kedvvel és arczczal mulatni [betűrendbe szedve] Kovács Erzsike. Kishonthy Margit. Létási Anna. Löcherer Janka kisasszonyokat, Beliczky Viktorné. Groó Vilmosné. Lengyel Györgyné. Létási Alajosné id. Löcherer Tamásné. Török Jánosné. Simko Nándorné ünöket s tán másokat is, kiket, névszerint ismerni szerencsénk nines. — A férfiak nagy számáról tanuskodik a bevétel, mely mintegy 35 frt lehetett. — Hisszük, hogy a következő estélyek iránt még inkább felébred a közönség érdeklődése. Kezdetnek ez is kitünő volt.

A rimaszombati iparos segédek önképző- és segélyegylete zártkörű tánczvigalmát ma (vasárnap) tartja meg a helybeli „Rózsa“ vendéglő nagytermében. A meghívók keresettségéből már előzetesen is arra lehet következtetni, hogy a rendezőség fáradozása minden irányban sikeres leend. Valóban ideje, hogy iparos segédeink igyekezzenek izlésüket, hajlamaikat még a szórakozás terén is ugy nemesíteni, hogy a közönség rokonszenves érdeklődését most biztosítsák, a becsülést mindenkiél szemben kiérdemelhessek. — Örömmel jelezhetjük, egyébiránt, hogy ebbeli buzgalmukról már többször nyújtottak bizonyítékok.

*) E rovat alatt a közérdeklő felszólalásokat díjta'annul közöljük, de felelősséggel a beküldő tartozik.

Rác Pali a híres cigány primás f. hó 30-án 72 éves korában meghalt Budapesten.

A vásárbériők zaklatásai ellen ismét több panaszt hallottunk, s ezek folytan intézkedtünk, hogy a szerződést egész terjedelmében közzéteheessük; illetékes helyről vettük az ígérést arra nézve, hogy közönségünk ohajának e tekintetben eleget teheessünk. E körülményre figyelmeztetve olvasóinkat, kijelentjük, hogy minden felszólalást, melynek alapja méltatlan sérelem leend, lapunkban díjtalanul közölni — amennyiben megbízható adatokkal is igazolhatók lennének — el nem mulasztandjuk.

Panaszt vettünk Jánosiból az ottani esendháborítók, kisebbszerű lopások éjjeli renden volta miatt, a mi nem nagy dicséretére válik az előjárói magyarópálcza tekintélyének.

A feleli olvasó egylet jótékonyczélu mulatságát január hó 18-án tartotta, számos egyleti tag és idegen vendég jelenlétében. A vigalom reggelig tartott. Bevétel volt 48 frt 25 kr. Kiadás 30 frt. Tiszta jövedelem 18 frt 25 kr. Csekély ugyan az előző évekhe mérve e jövedelem, de ez nem a vidék mulatni szerető közönsége közönyösségének, mint inkább a mai pénztelenségnek tulajdonítandó. Felülizettek: tek. Flasko György. Dr. Borszék Armin. Alexay István. Plauka György. Lenkény János. Nagy Sándor. Csathó Sándor. Lörcsny József. Károlyi Imre. Kovács Géza. Krajosák Kálmán. Lovesányi N. Kapitány Sándor és Káposztásy Imre.

Közgyűlést tart a rimaszombati iparos segédek önképző- és segélyegylete február hó 8-án, vasárnap, a városháza tanácstermében. Felhívjuk arra közönségünk, főleg iparos köreinek figyelmét, tudván, hogy a nevezett egylet működése méltán képezi általános érdeklődés tárgyát.

A putnoki népbank mint takaré- és kölcsön-szövetkezet XIV. [1884.] évi üzletkimutatása 1.373.446 frt 70 kr. forgalom mellett 3543 frt és 31 kr. tiszta nyereményt mutat fel, ezenkívül 1748 frt 26 krral növelte tartalék-alapját, s a következő év számlájára 2117 frt 22 krt vitt át.

— Jakobstadban folyó hó 28-án a gör. keleti templom leégett. A tűz kitörését erős dörrenés előzte meg.

Tolvaj tréfa. Egy urtól a társaskocsikban számtalanszor ellopták már tárczáját, végre bosszút akart állani a tolvajokon s a zsebébe üres tárczát tett; a beletett czédulára ezt írván: „No gaz fickó, most lefőztelek!“ — Beült a társaskocsiba s egy kis utat tett; — midőn azonban leszáll a kocsiról, szomoruan tapasztalja, hogy tárczája a zsebében van, nem lopta el senki. Még a czédula is benne volt, de ezen idegen kéz-írással ez a pár szó volt írva: „Ez 10sz viczezt volt! számár vagy!“

— Kettős kivégzés volt Temesváron folyó hó 29-én. A Romanov házaspár kivégzése ma délelőtt 1/9 órakor ment végbe az ügyészégi épület udvarán, hol e czézből 2 bitófa volt felállítva. A törvényszék nevében Jakabffy törvényszéki bíró kihirdetvén az ítéletet, átadta az elítélteket az ügyésznek ez pedig Kozarek hóhérnak. Romanow József nyugodtan viselte magát, teljes rezignációval volt s szó nélkül hagyta magát megkötözni, balkan utánna mondvá a lelkész által előmondott imákat. 16 percz mulva az orvosok konstataáltak a teljes halált. Neje folyton sirt s énekelve fuldokolág monda utánna az imádságot. Midőn Kozarek hóhér a hurkot a nyakába tette „Jézus Mária József“ sóhaj tört ki kebléből s a következő perczben már esüngött. 13 percz mulvaállt be nála a halál. Az akasztottak felőráig esüngve maradtak, aztán levették. — Délben a boncolás ment végbe. Hat gyermekeik közül csupán egytől bucsuzhattak el akasztásuk előtt. [P. H.]

Farsangi hírek.

A farsangi idényt — ha nem esaluak a jelek — közönségünk ugyancsak siet kihasználni. Legalább erre vallanak a már eddig beérkezett meghívók. — Legközelebbi ezek között a tamásfali ev. énekkar által a rimaszombati ev. leányiskola épülete javára a „Gondülő“ vendéglő helyiségében február hó 1. vagy is ma tartandó tánczvigalom. Öszintén óhajtjuk, hogy a siker megfeleljen a várakozásnak, de még is ugy véljük, hogy ezt — tekintettel a közérdekű czélra — inkább lehetett volna biztosítani más napon, mert nem kételkedünk, hogy körünk-ből is sokan látogattak volna.

A simonii dal- és olvasó egylet február hó 8-án tartja hangversennyel összekötött tánczvigalmát. Ugy tudjuk, hogy e vigalom nem kevésbé lesz látogatott, mint a közelebbi években. A vigalom jövedelme — bár nines a meghívón jelezve — bizonyosan jótékony czélra fog fordíttatni.

A m. kir. államvasutak rimabányai állomásának tisztikara szintén rendez tánczmulatságot még pedig zártkörűt febr. 14-én.

A rimabrézói iparosok szintén vigadui fognak e hó 8-án az ottani vendéglő nagy termében. A rendező bizottságot Varga Mihály és Jamriska Pál képviseli, kik a meghívók szétküldéséről már gondoskodtak. A tánczokat a kokovai zenekar kísérendi.

A rövid, de nyilvános vigalmakban gazdag idény méltó berekesztője leend ama zártkörű fényes tánczestély, melyet Gömör vármegye ifjusága február hó 17-én (kedden,) a szabadság szobor javára Rimaszombatban, a „Három Rózsa“ vendéglő nagy termében rendezend. A bálbizottság, mely Marton János elnök, Lukács Géza jegyző, Lengyel Samu pénztárnokkal élén, Bornemisza Gyula, ifj. Fornéth Jenő, Kubinyi Berta, Kubinka István, Lakatos István, Lengyel Andor, Lukács Árpád. Máriaassy Barna, Dr. Marikovszky István, Matolay Bertalan, Marzso Károly, Molnár József, Radvánszky György, Ragályi Gyula. Ragályi Ferencz, ifj. Szentmiklóssy Kálmán, Szilárdy Béla, ifjabb Török László urakat egyesíti magában, bizonyosan összes befolyását érvényesítendí arra nézve, hogy e vigalom sikere ugy a megye közönségéhez, mint a kitűzött czélhoz, a szabadság szobrához méltó legyen. — A meghívók már szétküldettek s mint értesültünk, aki ilyet talán tévedésből nem kapott volna, a rendezőségtől átvetheti.

A gömörmezei muzeum tárgyaitak jegy-zéke.)*

Közl: Fábry János, muzeumi igazgató.

1. Petőfi Sándor álló gipsz-szobra, 175 cm. mag., Izsó Miklóstól, a Petőfi-szoborügyi bizottság ajándéka.
2. Petőfi S. álló kis (50 cm. m.) gipsz szobra Izsó M.-tól, a Petőfi-szoborügyi bizottság ajándéka.
3. Petőfi S. nagy mell- gipszszobra Izsótól;
4. Ugyanaz más fordulatban Izsótól; mindkettő a Petőfi-szoborügyi bizottság ajándéka.
5. Öt darab koszorúszalag (a képviselőházé, Kolozsvár városé, a kolozsvári nemz. színházé, Panesova és Nagy-Kanizsa városáé) ugyszintén
6. Három db. koszorú a Petőfi-szoborról, a Petőfi-szoborügyi bizottság ajándéka.
7. Teleki László gróf mellképe, olajfestmény Sándy Gyulától s ajándékából.
8. Nagy Bálint, olajfestmény 1746-ból, Szentmiklóssy Sándor ajándéka.
9. „A mulató huszárok.” olajfestmény a mult századból, Szentmiklóssy Sándor ajándéka.
10. Magyar főurak, 12 darab olajfestmény, Szentiványi Árpád orsz. képviselő ajándéka.
11. Mestunai agyagból készült hét db. téglaminta, báró Barotta Alajos ajándéka.
12. Kétszáz éves üvegmaóos es erépkálya, Rimaszombat városának ajándéka.
13. Zöldmázos es erépkorsó ékitménnyel a XVIII. századból, Patay József ajándéka.
14. Kalapos eszköz, üvegből, Patay József ajándéka.
15. Boros agyagkupa 1780-ból, aranyozott, Konyha József lelkész ajándéka.
16. Fejérmázos kanesó, ónfedéllel, Liskay János lelkész ajándéka.
17. Vaskapuzár, hozzávaló csavarkulesesal 1523-ból Liskay János lelkész ajándéka.
18. Agyag-kulacs, Vindt Adolf ajándéka.
19. Bronz feszület a XI. századból, Rimaszécsen találtatott, Vozáry György jbiró ajándéka.
20. Levestálpinxalakkal, Liskay Józsefné ajándéka.
21. Három drb nagyobb, s négy kisebb hamvveder (urna), a felső-pokorágyi pogánykori temetőből. Hüvössy Lajos lelkész ajándéka.
22. Két drb bronz karika s egy kis urna a f.-pokorágyi pogánykori temetőből, Fábry János tanár ajándéka.
23. Régi gyertyamártó edény, ifj. Szabó József ajándéka.
24. Denevér lámpás, Kalas Márton ajándéka.
25. Fokos, kardhüvely, puskaagy, sarkantyú, Szabó Károly földbirtokos ajándéka.
26. Csillártengely, üvegből Liskay János l. ajándéka.
27. Archaeologiai Értesítő 1869—1872. és 1879—1882. évi folyamai, 8 kötet; Valkón főlásott pogánysirokban talált kő- és agyaggyöngyök; Csör határában talált kőeszköz; Valkón talált 2 db sarkantyú, kengyelvas és török patkó; Török-Bródban talált római pénz, Huber Béla m. kir. főerdész ajándéka.
28. Két régi könyv, Kubányi Lajos ajándéka.
29. A felsőmagyarországi muzeum-egylet negyedik év-könyve. Az egyesület ajándéka.
30. Régi könyvek 27 db. Kishonthy Gyula ügyvéd ajándéka.
31. Gáspár Károly vegytanár beküldött fél-fél liternyi gazdasági növénymagvat. (8 faj)
32. Boczkó Dániel (Rimabrézó) 63 ásványt és közetet. (223 drb.)
33. Bernáth Gyula 3 faj gazdasági növénymagot.
34. Tóth Samu lelkész (Serke) egy ezüstpénzt.
35. Mészáros Bálint lelkész egy Sz. László-féle aranypénzt.
36. Fábry János gymn. tanár nyolezsszáz fajból álló növénygyűjteményt.
37. Gáspár Károly 3 drb ezüst- és 2 drb rézpénzt.
38. Kriston László megyei pénztárnok egy jubileumi emlékérmét.
39. Réthy András Bibliát 1704-ről.
40. Balók Lajos régi kovás pisztolyt.
41. Molnár Miklós egy festett nagy korsót.
42. Bikki István ifj., egy kanesót és egy drb ezüstpénzt.
43. Szöllősy István tanító egy esereptálat, egy ónfedeli bögrét.
44. Demeter Teréz 6 drb kisebb házieszközt, 8 drb könyvet.
45. Özv. Szűcs Józsefné 2 drb kanesót.
46. Richter Aladár 1 drb ezüstpénzt,
47. Kovács Andor 18 drb rézpénzt.
48. Eva János egy emlékérmét.
49. Minich István 7 drb rézpénzt.
50. Soós Lajos 7 drb könyvet, 1 huszárkarabélyt, 1 esészét sárgarézből, 9 drb börmintát.
51. Tóth István 15 drb rézpénzt.
52. Tóth András és neje, 30 drb könyvet és egy régi palaezkot.
53. Szűcs László, 1 régi könyvet.
54. Liptay András, zöldmázos korsót.
55. Vincze Gusztáv, (Görtva-Kisfalud) a föld mélyében talált kis korsót.
56. Horváth János, 5 faj gazdasági növénymagot 1/2—1/2 liter.
57. Rimaszombat városa egy pénzes ládát a XVIII. századból.
58. Vinis Viktor, 15 drb régi könyvet.
59. Kilián Armin, (A.-Bodony) régi ezüstpénzt.
60. Szlaniezi Bernolák Nándor, 90 kötet diszkötésű könyvet.
61. Molnár Lajostól (Tamásfalva) régi puska.
62. Martinelli Alberttől gr. Széchenyi István gysz.-mell-szobra.

*) Beérkezési sorrendben.

63. Plachy Ferencztől: két olajfestmény (Kistaludy K. föltámadása és tanulmányfő, az ajándékozó művei). Szandház. Kazinezy mellszobra, s Tompa Mihálynak sajátkezülegírt két költeménye.
64. Hampel Józseftől (Budapest): Kalauz a m. nemz. muzeum érem- és régiségtárában.
65. Kriston László megyei pénztárnok: ő felségeik 25 éves házassági ünnepélyére vert emlékérem.
66. Huber Béla (Simoni): honvéd zászló-esücs és szalag Magyarország czimerével 1848-ból.
67. Lukács Géza megyei aljegyző: 3 db könyv.
68. Lenkey János (Feled): 17 db rézpénz, 5 db ezüstpénz, 1 db Kossuth bankjegy.
69. Král András [Ratkó]: 15 db ezüstpénz.
70. Kovács Andor (Rimaszombat) 4 db. régi könyv. 6 db. rézpénz, egy kék zománczu kanesó, gombkötő fonóbuukó, „Balassa és Rimai énekeik“ czímtábla nélkül.
71. Soós Lajos: 4 db. régi könyv.
72. Manczel József: a rimaszombati czézipészek pohara 1830-ból s egy felszabadító levél 1806-ból.
73. Martinek József: 1 db. régi könyv.
74. Bikki István: szent biblia 1804-ből.
75. Endrédy István: zöldvirágos kanesó 1809., két kisebb kanesó.
76. Endrédy László: 2 db. régi könyv, 2 db. puska-részlet.
77. Borbély Ferencz: 2 db. virágos kanesó.
78. Király Ferencz: egy ezüst huszas 1763-ból.
79. Benyo László: 3 db. rézpénz.
80. Czebe Károlyné: 2 db. ezüst gyűrű, 2 db. mezőturi esereptál.
81. Fáy Miklós: 1 Zsigmond-féle ezüst garas.
82. Báro Nyáry Jenő [Budapest]: 10 db. kövület, esont, kagyló. 16 db. kőszerszám az agtélki barlangból, 39 db. bronz tárgy Pilinből. 3 db. rézszög Ó-Bástról, 2 db. piskótaalakú téglá Ó-Budáról, 27 db. könyv.
83. Szabó Aranka, 1 drb régi ezüstpénz.
84. Lőrinczy György, 4 drb osztrák 10 kros bankjegy.
85. Vinis Viktor egy régi könyv a XVIII. sz. elejéről.
86. Andrassy Kálmán, burnót szelenceze porcellánból.
87. Soós Mihályné, Soós M. mesterlevele, egy ezüst óra kettős tokban, egy József-féle ezüst garas.

Fogadják a t. adományozók a gömörmezei muzeum-egyesület őszinte köszönetét.
(Folytatása következik.)

Hivatalos közlemények.

790. — A hasznos háziállatok közt a folyó hó 11-től 17-ig lefolyt héten járvány nem uralgott, a rimaszombati járáshoz tartozó Rimabrézó községében észleltetett a lábfűjás egy esete, melynek megfigyelése és az esetleg szükséges elővintézkedések megtétele végett a kir. állami állatorvos azonnal kiértesítettet.

Rimaszombat, 1885. január hó 23.

alispán helyett
Ujházy. főjegyző.

A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumtól.

Pályázat.

46992. szám. — A győri árvaalapítványoknál 1884/5. tanév kezdetétől következő ösztöndíj állomások jöttek üresedésbe, nevesíten: I. A győri árva kir. alapítványnál 5 állomás egyenkint évi 80 frttal. II. A győri árva gróf Eszterházy-féle alapítványnál 1 állomás évi 80 frttal. — Ezeknek betöltésére pályázat hirdettetik. következő feltételek és megjegyzések mellett: a győri árva kir. alapítványbeli ösztöndíjakra szegény kath. vallásu, jó előmenetellel iskolába járó, vagy inaskodó árva fiúk és leányok pályázhatnak. A gróf Eszterházy-féle pedig uradalmi könyvvívó, számtisztek és ezek után a gazdasági tisztviselők és szolgák árva gyermekei különösen a connertita árva fiúk, vagy leányok pályázhatnak elsőbbséggel. Az e részbeni folyamodványok a győri árva kir. alapelbi állomásokat illetőleg Nagáll Károly győri püspöki helynökhöz, mint az illető megyei és városi közönségűél 1885. évi február 15-ig, mint ezennel kitűzött határnapig nyújtandók be. A benyújtandó folyamodványok következő kellékekkel szerelendők fel: 1. A legközelebb lefolyt 1883/4. tanévről szóló iskolai vagy az inaskodási előmenetelről szóló mesteri bizonyítványval. 2. Az esedező szüleinek polgári és vagyoni állapotáról és netáni érdemeiről, testvér tagjainak létszámáról, valamint arról is, élvez-e esedező, vagy egyik testvére ösztöndíjt és mily alaplól, hatóságilag kiállított hiteles okmányokkal. A gyermekek egyenkint névszerint és koruk szerint kimutatandók. 3. A keresztlevelemel és az esedező atyjának vagy mindkét szülőjének halálát igazoló bizonyítványval. 4. Megjelölendő a folyamodványban azon kir. pénztár, a melynél a folyamodó adományozás esetében az ösztöndíj illetményt felvenni kívánja. 5. A gróf Eszterházy-féleknél a fent kitétt egyéb kellékeket illetőleg a leszármazási viszonyokat igazoló okmányokkal. Az ekként felszerelt folyamodványok az illető tanintézeti igazgatóságok és megyei vagy városi hatóságok által és pedig az előbbiekről részéről vagy közvetlen vagy a tankerületi főigazgatóságok útján, az utóbbiak részéről pedig közvetlen 1885. évi márczius 10-ig a fent nevezett pártfogókhoz, a minösítvényi táblázatok kíséretében eljuttatandók. hogy az utóbbiak által a kijelölési javaslatok legalább 1885. évi márczius 31-ig előterjeszthetők legyenek. Végül megjegyeztetik, hogy az adományozott folyamodók, ha fiúk a nyert ösztöndíjt tanidejük, vagy inaskodásuk tartamára, ha leányok térjhez menetelükig, vagy anyagi állapotuk másképp kedvező megváltozásáig legfeljebb azonban eltűnk 24 évenek befejeztéig élvezendik. A fent kitűzött határnap eltelte után, vagy az illető tanintézeti igazgatóságok mellőzésével közvetlen a vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumhoz benyújtott kérvények egyszerűen visszafognak utasittatni. — Budapesten 1884. évi decz. 27.

Trefort, s. k.

Szerkesztőiüzenetek.

Jánosiba. Közleményét lehetőleg felhasználtuk. Köszönjük, azonban néhány érletlen suhanoz éjjeli lármája több nyomda festéket nem érdemelt. Különben a községi bíró sikeresebben végezhet velők, ha panaszával őt megismerteti.

S.-Gömörre. Közleménye, mint ifjúkori visszaemlékezés, magán naplóban avagy levélben jó volna, de a közönségre annál kevésbbé lehet érdekes, mert niányzik belőle amaz élénkség, mely a tartalmat némileg élvezhetővé tenné. — A jobbakat közölni fogjuk.

Heti naptár.

		Katholikus	Protestáns	Izraelita
Febr. 1.	V.	D. Ign. vrt.	Gy. Septuák	Sevat 16.
" 2.	H.	Gy. sz. B. A.	Gy. sz. B. A.	Sevat 17.
" 3.	K.	Balázs pk.	Balázs pk.	Sevat 18.
" 4.	Sz.	Veron	Veron	Sevat 19.
" 5.	Cs.	Agota sz.	Agoston	Sevat 20.
" 6.	P.	Dorottya sz.	Dorottya	Sevat 21.
" 7.	Sz.	Romuald	Richard	Sabb. Jittro 22.

Napirend:

Minden kedden és pénteken polgári ügyekben, szerdán és esütőriökön fe-nyítő ügyekben a helybeli kir. törvényszéknél.

Ugyancsak kedden és pénteken a megyei árvaszéknél s a városi hatóságnál tanácsülés, kivéve az ünnepre eső napokat.

Febr. 1. A rimaszombati iparos segédek önképző- és segély-egyletének táncvizigalma a „Három Rózsa“ vendéglő nagytermében.

" " A tamásfali ev. éneklő kar táncmulatsága a „Gondúz“ helyiségében.

" 3. Szikszón,

" 3—4. Balogon. B.-Gyarmaton,

" 6—7. Klenőezon, Füleken országos vásár.

" 8. A rimaszombati iparos segédek önképző- és segélyegyletének II-ik (évi rendes) közgyűlése, a városház tanácsstermében.

" " A simoni-i dal- és olvasó-egylet hangversennyel összekötött táncvizigalma.

Iparosok táncvizigalma Rimabrézón, a vengéglő nagy termében.

" 9. Jolsván országos vásár.

Piaczi árak: Rimaszombat, 1885. január hó 31-én tartott hetivásár alkalmával a gabonaműek és kapásnövények következőleg jegyeztettek:

	mmázsanként	hektoliterenként		
Buza	7.00	6.50	5.25	5.10
Feles	6.40	6.20	4.55	4.40
Rosz	6.40	6.20	4.55	4.40
Árpa	6.40	6.20	4.30	4.10
Zab	6.40	6.00	2.80	2.60
Kukoricza	6.40	6.00	4.50	4.30
Bab	—	—	—	—
Kása	—	—	—	—
Burgonya	—	—	2.—	1.90

Felelős szerkesztő: Rábely Miklós.

Magán-hirdetések.

(Egy orvos kísérlete saját magán.) Dr. Beyer limbergi (alsó-ausztriai) gyakorló orvos következő írja Brandt R. gyógyszerész svájci labdaesáival tett kísérletéről: „A hozzám megpróbáltatás végett küldött svájci labdacokkal (70 kr. egy dobozzal a gyógyszerértárakban) magamon tettem kísérletet s a legjobb eredménnyel.“

Borárulás nagyban.

Alólirott tisztelettel értesíti Rimaszombat város és vidékének nagyérdemű közönségét, hogy nála a legjobb minőségű, tisztán kezelt valódi viszontai és apczi vörös bor, ugyszintén a legjobb izü fehér bor nagyban (50 litertől kezdve) a legjutányosabb árak mellett kapható.

Rimaszombat, 1885. január 9.

Burszky Soma.

Hirdetmény.

274. 275. sz. — Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. járásbíróság 2669. 2670. számú végzése által **Steiner Salamon és társa** végrehajtató javára **Freller Bernáth** ellen 1050 és 145 frt tőke s jár. követelés erejéig elrendelt bir. végrehajtás alkalmával bírólilag lefoglalt és 420 frtra becsült bolti ezikkek és házi butorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 2669. 2670. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis alperes Rimaszombati lakásán leendő eszközlésére 1885. évi február hó 10-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legelőbbit ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az árverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Kelt Rimaszombatban, 1885. évi január hó 24. napján.

Draskovich, kir. bir. végrehajtó.